

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

datum: - 4 APR. 2006
uw kenmerk: C/S&A/06/108
uw brief van: 25 januari 2006
ons kenmerk: arc-2006.02834/2

onderwerp: ontwerp-selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein
Landbouwkwaliteit en voeding, landbouwkwaliteit en voedselveiligheid en kwaliteit van het uitgangsmateriaal en biotechnologie over de periode [1900] 1945-1998 voor de zorgdragers de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Financiën, de minister van Justitie, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Verkeer en Waterstaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, de Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen, de Productschappen Vee, Vlees en Eieren en de Stichting Nederlandse Vleeswarencontrole

Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

1. In uw hierboven vermelde brief vraagt u de Raad voor Cultuur advies over de ontwerp-selectielijst voor archiefbescheiden op het beleidsterrein *Landbouwkwaliteit en voeding, landbouwkwaliteit en voedselveiligheid en kwaliteit van het uitgangsmateriaal en biotechnologie* over de periode [1900] 1945-1998 die hierboven genoemde overheidsorganen in hun hoedanigheid van zorgdragers in de zin van de Archiefwet 1995 willen doen vaststellen. In uw brief verzocht u de Raad om binnen acht weken advies uit te brengen. Hij biedt u bij deze zijn bevindingen¹ aan.

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

2. De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies beantwoord.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

- § 3.1. *Ontwerp-lijst*

Deze ontwerp-lijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-) overheid, de zogenaamde methode Institutioneel Onderzoek (IO). Aan het ontwerp is een onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Landbouwkwaliteit en voeding, landbouwkwaliteit en voedselveiligheid, kwaliteit van het uitgangsmateriaal en biotechnologie 1945-1998* (PIVOT-rapport nr. 157, Den Haag 2003).

- § 3.2. *Driehoeksoverleg*

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen. Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Aan het driehoeksoverleg hebben twee externe deskundigen deelgenomen, waaronder een historicus.

De Raad vraagt zich af of de beleidsdeskundigen van het ministerie van VWS ook de handelingen van actoren die onder andere zorgdragers vallen heeft gezien vanuit het gezichtspunt van de volksgezondheid. De Raad hecht eraan te benadrukken dat wel wenselijk te vinden.

- § 3.3. *Terinzagelegging*

De openbare terinzagelegging, die gelijktijdig met deze adviesprocedure liep, heeft niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van de ontwerp-lijst. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst en het driehoeksoverleg

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode 1945-1998 waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers. De toevoeging van het jaartal 1900 aan de periodisering van de lijst roept nodeloos veel vragen op. De Raad acht het van belang met betrekking tot de reikwijdte het volgende vast te stellen:

- de lijst heeft betrekking op archiefbescheiden die zijn/worden gevormd in de periode 1945-2026;
- de lijst bevat handelingen waarvan vast staat dat ze werden uitgevoerd in de periode 1900-1998;
- de lijst zal gelden gedurende de periode 2006-2026;
- de lijst wordt, anders dan de kop van het verslag van het driehoeksoverleg, de adviesaanvraag en de titelpagina van de ontwerp-lijst suggereren, voor vaststelling voorgedragen door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Financiën, de minister van Justitie, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Verkeer en Waterstaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, de Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen, de Productschappen Vee, Vlees en Eieren en de Stichting Nederlandse Vleeswarencontrole.

De Raad adviseert u de lijst zodanig aan te passen dat over deze basale feiten geen misverstand meer kan bestaan.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en -criteria

Het verslag van het driehoeksoverleg maakt er melding van, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie die niet alleen ziet op de reconstructie van het overheidshandelen op hoofdlijnen, maar ook op de reconstructie van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen.

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen

De Raad is van mening dat de lijst voldoende garanties biedt voor het realiseren van de selectiedoelstelling en voor de borging van de belangen van het historisch onderzoek. Ook is de Raad er van overtuigd dat de ontwerp-lijst in voldoende mate rekening houdt met het administratieve belang en het belang van de rechten bewijzende burgers.

Aansluitend op deze algemene beoordeling zet de Raad vraagtekens bij een aantal concrete waarderingen en afwegingen die daaraan ten grondslag liggen. In de navolgende paragraaf gaat de Raad daar nader op in.

Hij wijst u erop dat de nota van toelichting op artikel 2 van het Archiefbesluit 1995 ondubbelzinnig duidelijk is over de reikwijdte van artikel 2: de opdracht om in de voorbereiding van selectielijsten rekening te houden met zowel de belangen van de administratie als van de recht- en bewijszoekende burger als van het historisch onderzoek richt zich *tot een ieder* die betrokken is bij het ontwerpen en vaststellen van een selectielijst, dus zowel tot de zorgdragers, de ambtelijk adviseurs, de Raad voor Cultuur en de staatssecretaris. De Raad adviseert u dan ook met klem om ook zijn kanttekeningen bij de vernietigingstermijnen naar behoren af te wegen.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst bezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de hierna volgende opmerkingen.

Hanteerbaarheid en inzichtelijkheid van de ontwerp-lijst

Alleen al door zijn omvang en door het ontbreken van paginanummers is de ontwerp-lijst een moeilijk te hanteren instrument. De inzichtelijkheid van de lijst laat bovendien te wensen over door het ontbreken van een concordantie die de samenhang tussen de handelingennummers weergeeft tussen het rapport institutioneel onderzoek enerzijds en de selectielijst anderzijds. De Raad adviseert u alsnog te voorzien in de concordantie die volgens het verslag van het driehoeksoverleg vervaardigd zou worden.

Bij de voorbereiding van dit advies heeft de Raad ook geconstateerd dat gegevens afkomstig van het internet die als bron zijn gebruikt bij het opstellen van de ontwerp-lijst en waarnaar in de lijst verwezen wordt, niet meer te traceren zijn. De Raad acht het van wezenlijk belang dat een selectielijst gedurende de hele periode van geldigheid transparant blijft. De houdbaarheid van verantwoordingsinformatie zoals bronverwijzingen is daarvoor essentieel. Hij adviseert u daarop in het vervolg nauwlettender toe te zien.

Inconsistenties in vernietigingstermijnen

Verschiede groepen gelijksoortige handelingen zijn voorzien van ongelijke vernietigingstermijnen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de aanwijzing van voorzitters, leden en deskundigen in diverse gremia in handelingen zoals de nummers 4, 25, 41, 196, 200, 251, 255, 262, 267, 608 en 666. De Raad adviseert u deze termijnen te stroomlijnen.

Dezelfde opmerking en een gelijkkluidend advies is van toepassing op allerlei uitvoerende handelingen met betrekking tot subsidieverleningen, zoals ze bijvoorbeeld voorkomen in paragraaf 10.3 van de lijst.

Blijvende waarde van het Nederlandse Rassenregister en aanverwante registraties

In de paragrafen 23.6 en 23.7 van de ontwerp-lijst is sprake van een Nederlands Rassenregister en rassenlijsten waarin cultuurgewassen worden opgenomen. De handelingen in deze lijst en ook op dit specifieke punt zijn dermate gedetailleerd dat ze soms het zicht ontnemen op de werkelijke strekking van de voorgestelde selectiebeslissingen. Zo is de Raad op basis van deze ontwerp-lijst niet duidelijk wat er met dergelijke registers van cultuurgewassen gebeurt. Er zijn handelingen (689 en 676 bijvoorbeeld) die zouden kunnen betekenen dat de registers worden bewaard, maar er zijn er ook (679) die het tegendeel suggereren. De Raad staat op het standpunt dat deze registers voor blijvende bewaring in aanmerking komen op grond van criterium 5. Hij adviseert u te doen nagaan of deze ontwerp-lijst dat waarborgt en zo niet om ervoor te zorgen dat de lijst in dat opzicht gewijzigd wordt.

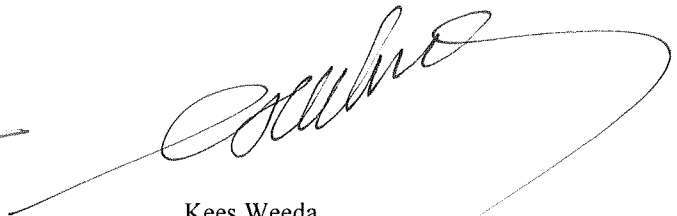
6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor archiefbescheiden die gevormd zijn of worden in de periode 1945-2026 met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies.

Hoogachtend,

Els H. Swaab
Voorzitter

Kees Weeda
Algemeen secretaris